

PROJEKTI SVEUČILIŠTA U OSIJEKU

Predstavljamo projekte Filozofskog fakulteta i Odjela za fiziku, sastavnica Sveučilišta u Osijeku

Znanstvenoistraživačka djelatnost Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku odvija se kroz interne znanstvenoistraživačke projekte sastavnica Sveučilišta, projekte Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih, Hrvatske zaklade za znanost i druge znanstvenoistraživačke i stručne projekte na nacionalnoj i međunarodnoj razini koji se provode u okviru STEM područja znanosti (prirodne znanosti, tehničke znanosti, biomedicina i zdravstvo, biotehničke znanosti) te društveno-humanističkoga (DH) područja (društvene znanosti, humanističke znanosti) te interdisciplinarnoga područja znanosti. U prethodnim brojevima Sveučilišnoga glasnika upoznali smo vas s odobrenim projektima u okviru operativnog programa “Konkurentnost i kohezija” iz područja istraživanja, tehnološkoga razvoja i inovacija financiranog sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskoga fonda. Predstavili smo projekte u okviru operativnog programa “Učinkoviti ljudski potencijali”, projekte Hrvatske zaklade za znanost, središnje institucije koja osigurava financijsku potporu temeljnim, primijenjenim i razvojnim znanstvenim istraživanjima u okviru programa: “Istraživački projekti”, “Uspostavni istraživački projekti”, projekte Agencije za mobilnost i programe Europske unije u okviru programa Erasmus+, najvećega programa Europske unije za obrazovanje, ospo-

sobljavanje, mlade i sport. U prethodnim brojevima Glasnika predstavljen je EUKI projekt kojemu je svrha poticanje klimatske suradnje unutar Europske unije kako bi se ublažile emisije stakleničkih plinova. Po prvi je put predstavljan projekt u sklopu programa Horizon Europe Framework Programme (HORIZON) koji se provodi po načelima Novoga europskog Bauhausa (NEB), a čine ga tri temeljne vrijednosti: održivost, estetika i uključivanje koje povezuju znanost, tehnologiju i inženjerstvo s kulturom i umjetnošću. U ovome broju Sveučilišnoga glasnika predstavljamo projekte Filozofskoga fakulteta i Odjela za fiziku, sastavnica Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Filozofski fakultet u Osijeku sudjeluje u provedbi HRZZ uspostavno znanstveno-istraživačkoga projekta: “Rano usvajanje i razumijevanje polisemnih riječi (POLYACQ)”, voditeljica je projekta doc. dr. sc. Ana Werkmann Horvat, docentica Odsjeka za engleski jezik i književnost. Cilj je projekta odgovoriti na pitanja o statusu različitih jezičnih čimbenika i ulozi koju imaju u usvajanju jezika i njegovom ranom razumijevanju. Također, ovaj projekt nastoji doprinijeti jezičnoj raznolikosti u istraživanjima usvajanja jezika, istraživanjem relativno nedavno prikupljenih korpusa hrvatskoga jezika i prikupljanjem podataka od govornika hrvatskoga jezika. Filozofski fakultet kao suradna ustano-

va u suradnji sa Sveučilištem u Pečuhu sudjeluje u provedbi projekta “Croatia, Hungary, and Romani: Inclusive Solutions for Harmonized Education (CHERISH)”, a voditeljica hrvatskoga tima na sastavnici je doc. dr. sc. Stephanie Jug. Značajan broj Roma živi s obje strane granice, u mađarskim i hrvatskim naseljima te su nedovoljno zastupljeni u visokom obrazovanju. Stoga je cilj inkluzivnoga projekta povećanje broja romskih učenika i studenata koji žele nastaviti školovanje te smanjenje stope odustajanja među onima koji upišu studij. Odjel za fiziku Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku kao partnerska institucija sudjeluje u provedbi ESF+ projekta pod nazivom: “nanoSTEM”. Projekt je sufinanciran sredstvima Europske unije iz Europskoga socijalnog fonda plus (ESF+), Učinkoviti ljudski potencijali u okviru poziva “Jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva za promociju STEM-a”. Jedan je od ciljeva projekta jačanje kapaciteta civilnoga društva putem izobrazbi i sudjelovanja na studentskim putovanjima i konferencijama sa svrhom usvajanja pozitivnih praksi i metoda u radu. Projekt ne donosi samo sadržaje iz STEM-a, već i metakognitivni pristup učenju i istraživačku nastavu s posebnim naglaskom na nanoznanost i tehnologiju kao interdisciplinarna područja od posebne važnosti za odabir budućih zanimanja.

● **Naziv projekta:** Croatia, Hungary, and Romani: Inclusive Solutions for Harmonized Education (CHERISH), HUHHR/2401/4.2/087

● **Vodeći projektni partner:** Sveučilište u Pečuhu

● **Voditelj projekta:** Erika Csovcsic

● **Projektni partner:** Filozofski fakultet u Osijeku

● **Voditelj projekta na sastavnici:** doc. dr. sc. Stephanie Jug
● **Vrijednost projekta:** 247.961,00 EUR
● **Sufinancirano sredstvima EU:** 198.368,80 EUR
● **Razdoblje trajanja projekta:** 1. 3. 2026. – 31. 10. 2027.

Značajan broj Roma živi s obje strane granice, u mađarskim i hrvatskim naseljima, te su nedovoljno zastupljeni u visokom obrazovanju. Osim toga, mladi iz nižih društvenih slojeva, koji nemaju kulturni kapital i nemaju aspiracije za daljnje obrazovanje, također imaju male izgleda za upis na institucije visokog obrazovanja. Budući da to primarno nije posljedica nedostatka sposobnosti, potrebno je pronaći načine kako doći do njih i učiniti visoko obrazovanje – uz mogućnosti karijere u humanističkim znanostima i razvoj vještina cjeloživotnog učenja – realnom mogućnosti za njih. Također se primjećuje da mladi iz tih sredina, čak i kada upišu studij, čine veći udio među onima koji odustaju od studija. Naš bilateralni stručni projekt, financiran u sklopu programa INTERREG VI-A Program prekogranične suradnje Mađarska – Hrvatska 2021. – 2027., razvija skup aktivnosti usmjerenih na rješavanje

Inclusive Solutions for Harmonized Education (CHERISH), HUHHR/2401/4.2/087

oba izazova i navedene pojave te doprinosi rezultatima u sklopu prioriteta 4 – Inkluzivna pogranična regija i specifičnog cilja 4.2. Pобољшanje pristupa uključivim i kvalitetnim uslugama u obrazovanju, osposobljavanju i cjeloživotnom učenju. Dugoročan cilj našeg inkluzivnog projekta jest povećati broj romskih studenata u visokom obrazovanju, oslanjajući se na dva stupa: povećanje broja romskih učenika i studenata koji žele nastaviti školovanje te smanjenje

stope odustajanja među onima koji upišu studij. Istodobno, cilj je stvoriti inkluzivno okruženje uz pomoć kolegijske usmjerenosti na društvene teme poput manjina, društvene nejednakosti i predrasuda. Kako bi se ostvarili dugoročni ciljevi, projekt je postavio sljedeće ciljeve: 1. prilagodba modela studentske zajednice u Osijeku koji pruža poticajnu i podržavajuću zajednicu za studente u nepovoljnom položaju, uključujući Rome; 2. izrada triju kurikula, izbornih za sve stu-

dente, koji podižu svijest o društvenim pitanjima, njihov prijevod na engleski jezik te digitalizacija na platformi Moodle; 3. razvoj kurikula za prevenciju odustajanja od studija, usmjerenih na razvoj mekih vještina potrebnih za uspješno akademsko učenje i postignuća; 4. provedba suradničkih projekata sa studentima studentske zajednice radi dosezanja mladih u nepovoljnom položaju i romske mladeži te poticanja njihova nastavka obrazovanja. Osječki tim čine stručnja-

ci iz različitih područja znanosti: od sociologije i psihologije preko informatičkih stručnjaka do filologije, povijesti i književnosti. Razvojem izbornih kolegijsa, koji će se od akademске 2026./2027. godine ponuditi na sveučilišnoj razini, razvijat će se svijest o kulturološkoj raznolikosti sredine u kojoj živimo (Romski studiji), osjetljivim odnosima među društvenim skupinama (manjine i mainstream društvo) te potrebi osiguravanja ravnopravnosti u društvu. Nadalje, razvojem gene-

ričkih kolegijsa, koji će unaprijediti vještine potrebne za uspješno studiranje, pružit će se prilika studentima da rade na vještinama akademskog pisanja, asertivne komunikacije i prezentacijskih vještina, neovisno o tome koji studentski program pohađaju. Jezgru projektnih aktivnosti čini studentska zajednica koja će se razviti na Filozofskom fakultetu. Za razliku od formaliziranih studentskih udruga koje se okupljaju oko specifičnih tema i interesa, studentska zajednica činit će most između postojećih zajednica, a okupit će se oko programa podizanja svijesti o nejednakosti u društvu i potrebe za razvojem aktivnoga građanskog stava. Kroz radionice podizanja svijesti studenti okupljeni u zajednici aktiviraju svoje potencijale i postaju aktivni dionici društva. U završnoj fazi projekta studenti će posjetiti srednje škole i provoditi kreativne radionice izrade kratkih filmova, pripovijedanja i kreativnog izražavanja. U prva dva mjeseca projekta projektni su timovi s obje strane granice pokazali iznimnu sposobnost prilagodbe novom načinu rada te veliku želju za razvijanjem suradničkog načina pripreme i izvođenja nastave. Međunarodna komponenta pripreme i izvođenja nastave značajan je čimbenik kvalitete rada našega Fakulteta i Sveučilišta. Nakon nekoliko uspješnih pripremnih sastanaka na daljinu, 27. travnja 2026. održano je svečano predstavljanje projekta uz stručne radionice i priliku za upoznavanje načina funkcioniranja studentskih zajednica u Pečuhu. Pozivamo sve studente i nastavnike zainteresirane za sudjelovanje u aktivnostima studentske zajednice, pohađanje kolegijsa ili promidžbu projekta da nam se jave na sjug@ffos.hr.